

DOMAČI GLASOVI

Stev. 4.
Celovec, 14. VII.
1945.

Titovi očitki Angležem.

Zanimivo je zasledovati, kako je prijateljstvo med **zapadnimi** zavezniki in Titom vedno pristržnejše. Komaj en spor vsaj za silo **ubla-**žijo, že se pojavi drugi. Titova glasila stalno napadajo **zapadne zavez-**nike. Nič čudnega, da so se začeli zadnje čase Angleži - kakor nam poročajo iz Italije - silno zanimati za pisanje Titovega časopisja **ter** da sproti pošiljajo v London članke in vesti, ki so naperjene proti **za-**padnim zaveznikom.

Naj danes objavimo nekaj odlomkov iz članka, ki ga po **bel-**grajski Politiki prinaša Slovenski poročevalec z dne 11. julija pod **na-**slovom: "Kaj govore dejstva" in pod naslovom "Resnica o postopanju **za-**vezniških čet na Koroškem." Titov tisk je namreč napadal Angleže, češ da njihove oblasti slabo postopajo s koroškimi Slovenci, ker so menda zaprle par **komunističnih** izzivačev, nakar je britansko veleposlaništvo **-** izjavilo, da temelje ti očitki na izmišljenih vesteh. Odgovorila je belgrajska Politika, iz katere navajamo par odstavkov:

" 1./ Britanci so aretirali veliko število Slovencev, ki so poznani po svojem protifašističnem prepričanju. V dokaz temu moremo navesti silno mnogo konkretnih primerov. Omejili se bomo samo na **ne-**kaj izmed njih.

Larij Trgost, je bil 4 dni v zaporu v Beljaku, ker je de-
lil protifašistične letake. Antifašista Kumar Adolf in Kumar Alojzij iz St. Vida na Clini sta bila zaprta za-to, ker sta se hotela udeležiti II. ženskega antifašističnega kongresa v Ljubljani. V Svecaku pri Bistrici v Rožu so bili zaprti antifašisti Konrad Svegel, Matija Vajsic in Ivan del Fadro. V Bistrici v Rožu je bil zaprt Hojcel Pepi. Na rojstni dan maršala Tita so bili aretirani in pridržani v zaporu brez vsakršnega razloga Tone Martinjak iz Srejaka, Tone Relij tudi iz Srejaka in Hans Kristof iz Kota, vsi iz občine Sv. Jakoba. Na rojstni dan maršala Tita je bil tudi aretiran in zasliševan na angleškem poveljstvu v St. Petru Janez Kajžnik. Istočasno sta bila aretirana v St. Petru tudi Jože Kajžnik in Korent. Aretirani so bili celo člani pokrajinskega narodno osvobodilnega odbora slov. Koroške, kot n. pr. podpredsednik odbora Karel Brusnik iz Lubnika in tajnik Dušan Pirjevec.

2./ Zavezniška vojaška uprava je skupaj s krajevno policijo pripravila nekaj članov bivšega slov. narodno osvobodilnega odbora na Koroškem, ter je zaprla Narodno tiskarno. To čobesedno priznava sama izjava britanskega veleposlaništva, ker dodaja, da so člani narodno osvobodilnega odbora bili izgnani po hretaciji preko meje.

V točki 3. pisec obširno očita Angležem, da podpirajo na Koroškem nacistično politiko, ker so odstavili nekaj slovenskih parti-
zanskih tupanov in nadaljuje

4./ nova policija, ki so jo sestavili zavezniki, ima v svojih vrstah večinoma bivše člane Gestapa in SS organizacije. Člani policije v Celovcu in orožništva po vaseh so večinoma isti ljudje, ki so pripadali policiji Hitlerjevega režima. Angleške nasledbene oblasti ne kažejo nobene želje, da izčistijo policijo in orožništvo.

5./ Nad Slovenci v Koroški se izvaja teror. Že samo dejstvo, da so na oblasti ostali večinoma sami stari Hitlerjevci nam to jasno dokazuje. Mnogo ljudi je bilo aretiranih pod pretvezo "kršitve policijskih predpisov" ali "prekoračenje policijske ure". Koroški Slovenci so 17. junija priredili na Blatu pri Pliberku narodno svečanost. Fevovodja slov. pevskega zbora Mate Kranjc iz Nonče vasi je dne 16. junija prireditev prijavil angleškemu poveljstvu v Pliberku, ki svečanosti ni zabranila. Popoldne drugega dne, ko je bila na proslavi množica ljudi slaveča znago zaveznikov nad Hitlerizmom, je vas Blato obkolila angleška vojska s tanki, oddvojila moške od žensk, vse prisotne legitimirala

in aretirala 6 najuglednejših Slovencev iz različnih občin Podjune. Prepeljani so bili v Pliberške zapore, kjer so bili zaprti 12 dni. Poleg tega so Angleži preiskali hišo uglednega slovenskega kmeta Lovrenca Hovseka. Koroški Slovenci so proslavljali zmago zaveznikov s pesmijo in plesi, kar ne more biti v nsprotju z zakonom ali predpisom angleških okupacijskih oblasti. Isti dan so imeli nacisti na Bregu pri Pliberku tajni sestanek, o katerem je bila angleška zasedbena oblast obveščena, vendar ni proti temu storila nobenega ukrepa. Isti slučaj se je ponovil dne 3. in 10. junija.

Enostavna trditev, da takšno zavezniško stališče nima političnega značaja in da je samo posledica vojaških potreb, ni nobeno opravičilo. Vojaški razlogi so prenehali biti v veljavi po 9 maju, a politične posledice takšne zavezniške uprave so silno dalekosežne. Jugoslaviji ne more biti vseeno, pod kakšno politično upravo bo ena izmed provinc, v kateri žive mnogoštevilni Jugoslovani. Jugoslavija ne more dovoliti, da so še danes po zmagi Združenih narodov, Slovenci na Koroškem, ki so se edini v mejah starega Rajha z orožjem v roki uprli Hitlerju, preganjani tako, kakor so bili preganjani pod nacistično upravo.

Ta zavezniška politika na Koroškem pa poleg tega budi razočaranje nad zavezniki, ustvarja nezadovoljstvo in ogorčenje, ter kali dobre odnošaje med zavezniki. To nikakor ni v interesu Velike Britanije pa tudi ni v interesu Jugoslavije, ki želi imeti dobre odnošaje s to zavezniško državo."

Mi, ki poznamo izrazoslovje slovenskih komunistov, dobro vemo, kaj se skriva za izrazi "profašistično prepričanje" itd. Če so bili nekateri ljudje na Koroškem prijeti na Titov rojstni dan, pač niso bili zaradi svojega slovenskega prepričanja, marveč zaradi komunistične propagande. Koliko je Titovim ljudem na srcu slovenstvo Koroške, dokazuje dejstvo, da tiskajo v Ljubljani nemški list "Einhalt" ki v nemškem jeziku širi po Koroškem komunistično mišljenje.

Franc Rozman.

Ljubljancani, ki so trpeli v italijanski internaciji, pa tudi njihovi svojci dobro poznajo ime Franc Rozman. To je bil komunist, ki je v italijansko uniformo preoblečen izbiral ljudi ter jih pošiljal v internacijo. Vsem je znano, da so morali v internacijo le naši ljudje. To je bila zasluga Franca Rozmana, ki je bil komunističen zastopnik pri Italijanih. Če je prišel v internacijo morda tudi kak komunist, se je to zgodilo po pomoti, oziroma tako, da Rozman ni bil pravočasno obveščen in ni mogel preprečiti. Vsi smo bili takrat prepričani, da je bil Rozman v komunistični službi, ljubljanski komunisti pa so to trdovratno zanikali. Danes pa to delno priznavajo delno pa zanikajo. V slovenskem Poročevalcu z dne 1. julija pišejo takole:

"Danes se skušajo mnogi, ki so v dobi fašistične okupacije sramotno pogazili svojo narodno čast in stopili v službo okupatorja vriniti v vrste poštenih in zavednih ljudi. Toda budnost naših poštenih ljudskih množic take poizkuse sproti preprečuje. - Ko je fašistični okupator začel s svojim uničujočim delom na naših tleh mu je gotovo med prvimi pristopil na pomoč pri krvniškem delu narodni izdajalec Franc Rozman, katerega sta v tem podlem delu podpirala Rozman Lovro in njegova žena. Najžalostnejše je dejstvo, da so vsi ti delovali pred tem v OF in bili kot taki razgledani po njenem ilegalnem aparatu. Danes si skuša omenjeni Lovro Rozman celo kovati dobičke iz dejstva, da je deloval do marca 1942. v OF, s tem, da išče podporo narodne oblasti pri zbiranju tehničnih potrebščin za svojo specialno delavnico tehnic."

"Revolucija žre svoje lastne otroke", je staro pravilo. Tudi slovenski komunisti zdaj zatajujejo svoje ljudi, ki so jim na ogaben način pomagali do oblasti in jih žrtvujejo. Komunistom namreč nič ni, žrtvovati svoje pomagače, da se le komunizem širi.

MED TITOM IN ZAVEZNIKI.

Razmerje med Titom in Zavezniki označujejo tale poročila, ki prihajajo iz Italije:

Poročilo iz Gorice se glasi: Vsi, ki so doslej iz Titovine pribežali čez mejo, soglasno pripovedujejo, da Angleži vsakega begunca zdaj skrivno zaslišijo o razmerah v Titovi Jugoslaviji.

Poročilo iz Trevisa pravi: Semkaj sta pribežala dva partizanska prisilna mobiliziranca, ki sta bila majnika meseca prisilno vzeta k partizanom. Povedala sta, da so Angleži zasedli IDRIJO, ČRNI VRH in GODOVIC. Pripovedovala sta tudi, da na Primorskem splošno govore, da bodo Angleži zasedli še druge kraje na Primorskem. To potrjujejo tudi komunistični terenci, ki se jeze, da se bodo morali umakniti. Na Primorskem so partizani že vse izropali. Bile so tam 3 brigade: Vojkova, Gradnikova in še ena. Vse tri pa so se umaknile na Gorenjsko, ko so Angleži razorožili oddelček 40 partizanov. Prebivalstvo je Angleže prosilo, naj zasedejo njihove kraje, sicer bo pod partizani vse vrag vzela.

Iz Gorice smo zvedeli, da so partizani tam okoli vse izropali, nakar so Angleži zasedli Ajdovščino ter krenili po Vipavski dolini naprej proti Vipavi. Vse govori, da bodo Angleži vso Primorsko zasedli.

Najnovejše vesti pa pravijo, da so se partizani pred angleško zasedbo že umaknili do Postojne.

Iz Rima pa je došlo poročilo, da tamkajšnji diplomatski krogi Slovincem zatrjujejo, da njihova stvar dobro stoji, da pa morajo počakati in potrpeti.

V zvezi s temi poročili bi bila zanimiva govorica, ki se razširja po Italiji, češ, da se bo maršal Aleksander s svojim štabom preselil proti severu, ali v Benetke ali v Cortino.

V LJUBLJANI JE HUDO.

Korošec, ki se je kot vojni ujetnik vračal skozi Jugoslavijo na Koroško in je bil tudi nekaj malega v Ljubljani pripoveduje, da so mu ljudje tožili, da je tam tako hudo, da hujše biti ne more. Moralni pritisk, ki ga izvajajo komunisti, je nevzdržen. Želo je srečen, da se je mogel vrniti na Koroško.

OB KOROŠKI MEJI.

Železna Kapla, 8.VII.1945. - V času, ko so imeli tu še partizani svojo oblast so zaprli okrog 40 Slovincem, katere so pri svojem umiku iz Koroške odpeljali s seboj. Njihova usoda je neznan. Domačine, ki so jih takrat mobilizirali, so vse odpeljali v Jugoslavijo, dočim so se terenci in komunistični voditeljem vrnili in izvajajo hud pritisk na ljudi.

Pred kratkim je prišel v Borovlje tudi neki nemški SS major v angleški uniformi in s titovko. Pripovedoval je, da ima svoje edino v Jugoslaviji še popolnoma kompletno med partizani. Svojo pot je nadaljeval proti Celovcu.

Partizani zelo vabijo Korošce na mitinge v Jugoslavijo. Vodijo jih po skrivnih potih čez mejo, kajti meja z angleške strani ni kdo ve kako zastražena. Zgodi se celo, da v obmejnih vasi pridejo partizani celo oboroženi, ker jih nihče ne ustavi. Pač pa delajo angleške patrole večkrat hišne preiskave po hišah, kjer stanujejo poznani OF-arški in komunistični delavci.

Razpoloženje med ljudstvom ob meji pri Železni Kapli in Rožni dolini ter deloma tudi nahodnoje ob Dravi, je močno pod vplivom Titove propagande. Zato so tudi navdušeni, za Titovo Jugoslavijo. V krajih, ki so pa malo bolj oddaljeni od meje, se pa bolj navdušujejo za Avstrijo, ali pa za samostojno Slovenijo skupno s Primorsko.

KAKO SE IMAJO V TREVISU. Slovenski begunci imajo pretežno večino. V taboru je sicer tudi nekaj Italijanov, ki pa se tu le prehodno mudijo, ker prihajajo in spet odhajajo. - Slovenski begunski odbor bo sedaj na novo voljen. Izdal je dvojezične osebne izkaznice v angleškem in slovenskem jeziku, tako da ima vsakdo po dve izkaznici, poleg angleško slovenske, še uradno angleško, ki se od one v Avstriji razlikuje le po črki I namesto veliki A kakor imamo na Koroškem. - Morala med našimi ljudmi je dobra. Strah pradž vrnitvijo v Titovino je minil. Vseh 8 razredov gimnazije pod prof. Baraga že deluje. Poskrbljeno je za koncerte, predavanja, akademije in petje. Prav posebno pa se je razvilo športno delovanje v vseh panogah, kar Angleži močno podpirajo. Izhod iz taborišča je ves dan prost in begunci se lahko gibljejo po vsej Italiji. Taborišče sicer stražijo laški karabinjerji, ki pa ne delajo sitnosti. - Nanovo je zdaj organizirana Nabavljalna zadruga, pod vodstvom g. Spindlerja, ki kupuje in prodaja sadje, milo, tobak in druge potrebnosti. Hrana je izdatna in dobra: za zajtrk, bela kava, za kosilo, gosta juha /po večini zelenjadna/, za večerjo po navadi makaroni, ki so včasih oslajeni. Krüha dobi vsakdo po nekaj manj, ko 1/2 kg na dan in sicer belega. - Komunistična "Ljudska Pravica" je oni dan pisala o nekem taborišču kralja Petra v Mestrah pri Benetkah. V resnici pa v Mestrah ni nobenega taborišča. USODA NAŠIH VOJAKOV. Te dni je iz Titovine pribežal v Treviso Nemeč, ki je bil pod Titovo, komando. Na zapisknik je izjavil, da so komunisti ujete in izročene slovenske vojake v mnogoštevilnih transportih prevažali v Zagreb. Sam, da je moral tak transport spremljati do Svetinj pri Zagrebu, kjer so slovenske vojake dali v taborišče. - Iz tega bi sledilo, da je večina še živa. V LJUBLJANI SO BILI OBSOJENI NA SMRTI Z USERALIJEVIČO in 26. VI. ob 18 justifikirani: nadporoč. Bevo Vid, por. Ivan Hus, sofer Štrucelj Rafko, ter sledeči policijski stražniki: Oton Vončina, Arko Karel, Grabut Ludvik, Repovž Jože, Klenovšek Fr.

Jazbar Franc, Brkovec Ivan, Potecin Franc, Raztresen Jože, Petek Albin, Zeman Anton, Gopf in Stefanija Ana, soproga pok. domobr. stotnika, ter Regina Hlebec, sopr. por. Hlebca, ki je bil v istem procesu obsojen na smrt, a naj bi se bil po pisanju Ljudske Pravice 30. junija ob 2 uri popoldne v ječi sam obesil. - Zanimivo pri vsem tem je dejstvo, da so bili Oton Vončina, Ivan Hus, Bevo Vid in Štrucelj Rafko OF-arji. Bevo je imel celo sina pri partizanih. - V istem procesu je bil Bruno Wabza obsojen na 8 let težkega prisilnega dela. IZ PISANJA SLOVENSKEH KOMUNISTIČNIH LISTOV. Navdušenje kopni. Slovenski poročevalec z dne 1. julija piše: "Ko hodimo po deželi vidimo, da v delu OF ni tistega poleta, ki bi ga človek pričakoval v tem času, ko ni nikjer nobenih ovir in stvarnih vzrokov ki bi to delo zavirali. Lahko se trdi, da je bilo tedaj, ko je bila osvobodilna fronta še v ilegali, delo v ljudski množici bolj živo kakor je danes." Kako za menjujejo denar. Isti poročevalec piše: Oni, ki so upravičeni menjati denar, pri svojem pristojnem kvartu, prejmejo posebne legitimacije za zamenjavo. Zamenjava bo mogoča samo proti predložitvi legitimacije, na kateri bo ob zamenjavi zabeležen znesek izplačanih dinarjev. - Kdor se je priselil iz Gorenjske in je prinesel s seboj RM, teh mark na področju Lire, sploh ne mora zamenjati. - PROF. KOBLAR je govoril pri pozdravu generala Grahšina v Ljubljani v imenu kulturnikov in rekel, da se Slovenci zahvaljujejo Rusom, da so jih osvobodili tudi iz duhovne sužnosti, v kateri so bili, in da hvaležno sprejemajo iz njih rok to zemljo. LJUDSKA PRAVICA, je pričela karikaturo pod naslovom: "Göringovo ujetništvo", ki predstavlja Göringga sedečega pri mizi, pred njim pa polno reporterjev. Ob njem je vedro s steklenico šampanjca, za njim pa lakaj v angleški uniformi. TO PA JE SLOVENSČINA! V Ljubljani izhaja ta dnevnik s naslovom: "Slovenski izdajski komitej." Res vsterna slovenska izdaja.